SCHÉMA DOMÁCEJ RODINNEJ LITURGIE
VEĽKÝ PIATOK

(s prípadným vyložením a uctením plaščenice resp. ikony alebo kríža)

Na Veľký piatok popoludní alebo večer (po 15:00).
K rodinnému sláveniu, ak je to možné, je vhodné prestrieť na stôl slávnostný obrus (najlepšie v obývačke, prípadne v jedálenskom kúte alebo v kuchyni), do stredu položiť kríž, zapáliť sviecu, položiť Sväté písmo, z ktorého otec prečíta evanjelium, prípadne aj ikonu a do vázy možno vložiť kvety alebo bahniatka. Tiež je vhodné sa slávnostne obliecť (ako keď ideme do chrámu), vypnúť televízor, odložiť mobilný telefón.
Keďže ide o úctu k Ježišovi Kristovi znázornenému na plaščenici, je vhodné ju alebo ikonu Ježiša Krista (najlepšie ikonu s trpiacim Kristom, prípadne kríž) položiť na stôl.
Jednotlivé časti (všetky alebo niektoré) je možné buď recitovať alebo – ak to rodina ovláda – spievať.

ÚVOD

Stojí sa
Otec rodiny (resp. najstarší člen rodiny): Na príhovor našich svätých otcov, Pane Ježišu Kriste, Bože náš, zmiluj sa nad nami. *(Možno sa pritom prežehnať.)*
Rodina: Amen.
Môže (nemusí) nasledovať Zvyčajný začiatok:
Otec: Sláva tebe, Bože náš, sláva tebe.
Rodina: Kráľu nebeský, Utešiteľu, Duchu pravdy, – ktorý si všade a všetko naplňuješ, – poklad dobra a darca života, – príď a prebývaj v nás, – očisť nás od každej poškvrny – a spas, Dobrotivý, naše duše.
Otec: Svätý Bože, Svätý Silný, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.
Rodina: Svätý Bože, Svätý Silný, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.
Otec: Svätý Bože, Svätý Silný, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.
Rodina: Sláva Otcu i Synu i Svätému Duchu.
Otec: I teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

Rodina: Presvätá Trojica, zmiluj sa nad nami. – Pane, očisť nás od našich hriechov. – Vládca, odpusť nám naše neprávosti. – Svätý, príď a uzdrav naše slabosti pre svoje meno.
Otec: Pane, zmiluj sa (3x).
Rodina: Sláva Otcu i Synu i Svätému Duchu.
Otec: I teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.
Rodina: Otče náš, ktorý si na nebesiach, – posväť sa meno tvoje, – príď kráľovstvo tvoje, – buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi. – Chlieb náš každodenný daj nám dnes – a odpusť nám naše viny, – ako i my odpúšťame svojim vinníkom, – a neuveď nás do pokušenia, – ale zbav nás Zlého. Lebo tvoje je kráľovstvo a moc i sláva, Otca i Syna i Svätého Ducha, teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

MENLIVÉ ČASTI

Stojí sa
Rodina spieva alebo recituje príslušné menlivé časti sviatku (tropáre, ktoré sú nižšie). Počas spevu si možno uctiť Ježiša Krista na plaščenici (ikone resp. kríži) trojitým úklonom (klaňaním sa).

Tropár, 2. hlas
Ctihodný Jozef sňal z kríža tvoje prečisté Telo. * Ovinul ho čistým plátnom, * natrel voňavými masťami a uložil do nového hrobu.
Sláva Otcu i Synu i Svätému Duchu i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.
Anjel pri hrobe povedal svätým ženám, * ktoré prišli s voňavkami: * „Vonné masti patria zosnutým, * ale Kristus je nesmrteľný.

EVANJELIUM *(Mt 27, 1 – 61 alebo jeho časť)*

Stojí sa
Otec: Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša.
Hneď nasleduje čítanie. Otec: Keď sa rozodnilo, veľkňazi a starší ľudu sa uzniesli, že Ježiša vydajú na smrť. Preto ho spútaného odviedli a odovzdali vladárovi Pilátovi.
Keď zradca Judáš videl, že Ježiša odsúdili, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším so slovami: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.“ Ale oni odvetili: „Čo nás do toho? To je tvoja vec!“ On odhodil strieborné peniaze v chráme a odišiel; a potom sa šiel obesiť. Veľkňazi vzali peniaze a povedali:

„Neslobodno ich dať do chrámovej pokladnice, lebo je to cena krvi!“ Dohodli sa teda a kúpili za ne Hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov. Preto sa to pole až do dnešného dňa volá Pole krvi. Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš: „Vzali tridsať strieborných, cenu toho, ktorého takto ocenili synovia Izraela, a dali ich za Hrnčiarovo pole; ako mi prikázal Pán.“

Keď Ježiš stál pred vladárom, vladár sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám to hovoríš.“ A keď naňho veľkňazi a starší žalovali, nič neodpovedal. Vtedy sa ho Pilát opýtal: „Nepočuješ, čo všetko proti tebe svedčia?“ Ale on mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval.

Na sviatky vladár prepúšťal zástupu jedného väzňa, ktorého si žiadali. Mali vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš. Keď sa zhromaždili, Pilát im povedal: „Koho vám mám prepustiť: Barabáša, alebo Ježiša, ktorý sa volá Mesiáš?“ Lebo vedel, že ho vydali zo závisti.

Keď sedel na súdnej stolici, odkázala mu jeho manželka: „Nemaj nič s tým spravodlivým, lebo som dnes vo sne veľa vytrpela pre neho.“ Veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby si žiadali Barabáša a Ježiša zahubili. Vladár sa ich opýtal: „Ktorého z týchto dvoch si žiadate prepustiť?“ Oni zvolali: „Barabáša!“ Pilát im povedal: „Čo mám teda urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Mesiáš?“ Všetci volali: „Ukrižovať ho!“ On vravel: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižovať ho!“

Keď Pilát videl, že nič nedosiahne, ba že pobúrenie ešte vzrastá, vzal vodu, umyl si pred zástupom ruky a vyhlásil: „Ja nemám vinu na krvi tohto človeka. To je vaša vec!“ A všetok ľud odpovedal: „Jeho krv na nás a na naše deti!“ Vtedy im prepustil Barabáša. Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili k nemu celú kohortu. Vyzliekli ho a odeli do šarlátového plášťa, z tŕnia uplietli korunu a položili mu ju na hlavu, do pravej ruky mu dali trstinu, padali pred ním na kolená a posmievali sa mu: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“ Pľuli naňho, brali mu trstinu a bili ho po hlave. Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z plášťa a obliekli mu jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimona. Toho prinútili, aby mu niesol kríž. Tak prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená Lebka. Dali mu piť víno zmiešané so žlčou. Ale keď ho ochutnal, nechcel piť. Keď ho ukrižovali, hodili lós a rozdelili si jeho šaty. Potom si posadali a strážili ho. Nad hlavu mu dali nápis s označením jeho viny: „Toto je Ježiš, židovský kráľ!“
Vedno s ním ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného sprava, druhého zľava. A tí, čo šli okolo, rúhali sa mu: potriasali hlavami a vraveli: „Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!“ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími: „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho. Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád. Veď povedal: »Som Boží Syn.«“ Takisto ho tupili aj zločinci, čo boli s ním ukrižovaní.
Od dvanástej hodiny nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Eli, Eli, lema sabakthani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá Eliáša.“ Jeden z nich hneď odbehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. Ale ostatní hovorili: „Počkaj, nech uvidíme, či ho Eliáš príde vyslobodiť.“ Ježiš však znova zvolal mocným hlasom a vydýchol dušu.
A hľa, chrámová opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospodku. Zem sa triasla a skaly sa pukali. Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z mŕtvych. Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko, čo sa deje, veľmi sa naľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn.“
Boli tam a zobďaleč sa pozerali mnohé ženy, ktoré sprevádzali Ježiša z Galiley a posluhovali mu. Medzi nimi bola Mária Magdaléna, Mária, Jakubova a Jozefova matka, a matka Zebedejových synov.
Keď sa zvečerilo, prišiel zámožný človek z Arimatey, menom Jozef, ktorý bol tiež Ježišovým učeníkom. Zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Pilát rozkázal, aby mu ho dali. Jozef vzal telo, zavinul ho do čistého plátna a uložil do svojho nového hrobu, ktorý si

vytesal do skaly. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel. Bola tam Mária Magdaléna a iná Mária a sedeli oproti hrobu.

Sedí sa

Na tomto mieste je možné (nemusí to však byť) krátke zdieľanie sa s prečítaným Božím slovom a tajomstvom sviatku. Otec môže otázkami pomôcť napr. takto: O čom hovorí toto Evanjelium, toto Božie slovo? Ako sa nás týka? Ako súvisí s naším/mojím životom? Čo mi toto Božie slovo hovorí pre môj život? Čo nás v tomto Božom slove zaujalo? Ako súvisí so sviatkom? ...

Rodina si kľakne k plačšenici (alebo k ikone trpiaceho Krista, alebo ku krížu) a modlia sa spolu:

Pane Ježišu Kriste, Bože náš, dobrorečíme ti a velebíme ťa ako svojho Spasiteľa, Vykupiteľa a najväčšieho dobrodincu. Doprial si nám prežiť svätú pôstnu dobu a dospieť až k posvätnému dňu vzkriesenia tvojho priateľa Lazára i slávnemu vstupu do Jeruzalema. Spolu s izraelskými dietkami, ktoré v rukách držali olivové ratolesti, za jasavého „Hosana na výsostiach!“ sme ťa sprevádzali do chrámu. Boli sme svedkami aj tvojho spasiteľného presvätého utrpenia. Klaňali sme sa ti pribitému na kríži. Do hrobu sme vložili tvoje Božské Telo. A teraz stojíme na prahu tvojho slávneho vzkriesenia. Padáme na kolená pred tvojím svätým hrobom a vrúcne ťa prosíme za tvojich služobníkov, ktorí prišli (do tohto chrámu), aby ťa uctili. Prijmi ich pokorné vyznanie hriechov a úprimné pokánie, ako si prijal mýtnikove vzdychy.

Pre tvoje slávne vzkriesenie odpusť nám všetky hriechy a očisť nás, ako si očistil kajúcu hriešnicu. Prijmi nás na milosť, ako si prijal Petra, ktorý ťa zaprel a potom horko plakal. Naplň naše srdcia pokornou bázňou a daj, aby sme ťa celým srdcom vrúcne milovali a plnili tvoju vôľu. Udeľ nám milosť, aby sme vždy dôstojne prijímali tvoje sväté Telo a Krv a stali sa dedičmi tvojho nebeského kráľovstva spolu so všetkými svätými, lebo si náš Spasiteľ a miluješ nás. Preto ti vzdávame slávu, vďaku, česť a poklonu spolu s Otcom i presvätým a životodarným Duchom, teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

ZÁVER

Rodina: Dôstojné je velebiť teba, Bohorodička, vždy blažená a nepoškvrnená Matka nášho Boha. Čestnejšia si ako cherubíni a neporovnateľne slávnejšia ako serafíni, bez porušenia si porodila Boha Slovo, opravdivá Bohorodička, velebíme ťa.

Sláva Otcu i Synu i Svätému Duchu i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen. Pane, zmiluj sa. Pane, zmiluj sa. Pane, zmiluj sa. Požehnaj.

Otec: Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, na príhovor svojej prečistej Matky, našich prepodobných a bohonosných otcov, i všetkých svätých zmiluj sa nado mnou a spas nás hriešnych, lebo si dobrý a láskavý k ľuďom. *(Možno sa pritom prežehnať.)*

Rodina: Amen.

Na záver sa možno ešte pomodliť alebo zaspievať:

Rodina: Pane, Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym! (3x)

